

## СТАНОВИЩЕ

*Съюзът на народните читалища уважава намерението на народните представители да създадат добри промени по досега действащия Закон на народните читалища. Много от вносителите на ЗИД за Закон на народните читалища са известни имена с опит в администрацията, като кметове, общински съветници, председатели на Комисии по култура в различни общини. С много от тях ние през годините сме работили добре и сме намерили решения на отделни читалищни проблеми.*

*Едновременно с одобрението на тази инициатива бихме искали да изтъкнем някои наши основни несъгласия с така внесените за обсъждане ЗИД на ЗНЧ.*

*На първо място можем да констатираме, че се избягват най-тежките проблеми в съвременните читалища като:*

*Проблемът със сградите в които са настанени читалищата – собственост, договори за ползване, текуща издръжка. На много места тези читалища покриват недостига от средства с ресурс от държавната субсидия, което е неправомерно.*

*На второ място бихме искали да посочим съществуващите вече различия между отделните читалища. Липсата на система за оценка и категоризация води до безкрайни колизии между читалищата. Ние отчитаме, че тези различия са на база реалния живот и демографската криза в България, но считаме, че сега е момента тези различия да бъдат форматирани.*

*Трето: Изоляцията на народните читалища от образователния процес в страната.*

*Читалищата нямат достъп до високите ресурси на системата за образование, която както знаем е отлично структурирана.*

*Нашите езикови, музикални, художествени и сценични школи на практика са оставени на собствено развитие, извън оценъчната система и финансиране. Тези и други важни въпроси, които читалищната общност очаква да бъдат решени, не са повдигнати в този ЗИД на ЗНЧ.*

*ЗНЧ има сериозни несъгласия с конкретни теми разписани в ЗИД на ЗНЧ.*

*За нас е неприемливо за най-важните читалищни взаимодействия да се издава Наредба от министъра на културата.*

*Всяка една Наредба е подзаконов акт и при всяка смяна на министъра ще се сменя вероятно и Наредбата. Считаме, че подобни текстове следва да бъдат разписани в Закона, тъй като това ще създаде устойчивост и основание за позоваването върху текстовете.*

*Категорично не приемаме длъжността „секретар“ да е в пожелателен режим и да е сведена до лице с помощни функции. Припомняме, че още в първия Устав на читалищата в България длъжността „секретар“ фигурира като член на Настоятелството.*

*Темата е много голяма и можем да предоставим най-различни аргументи от практиката за защита на тезата ни. Също така искаме да отбележим, че тече в момента сериозно социално напрежение в читалищата заради изменението на функциите на секретаря.*

*Бихме искали да добавим, че съществува становище на Комисията от дискриминация, в което се казва, че читалищните членове не е задължително да бъдат от едно населено място.*

*Приемаме тезата на вносителите за увеличаване правата на министъра на културата и на Националния съвет по читалищно дело.*

*Считаме, че Националният съвет по читалищно дело би могъл да играе съществена роля в определянето на активните държавни политики и да съдейства за сближаване на позициите на Министерство на образованието към читалищата.*

*Констатираме, че е допусната фактическа грешка в мотивите на вносителите касаещи читалищните сдружения. В текста те са въведени като „Съюзи“, докато ЗНЧ категорично разграничава читалищните сдружения от Съюза на народните читалища.*

*Съюзът на народните читалища винаги е участвал активно при разработването на нормативни документи за народните читалища и сме готови да участваме с конкретни предложения по ЗИД на ЗНЧ.*